

Donderdag 3e December. -

VIJFTIGSTE DAG DER BEZETTING

Van in de vroegte zijn veel Oostendenaars op de been om te weet te komen wat er eigenlijk gister avond gebeurd is en wat die geweldige beschieting beteekende. Het is, eilaas, totaal onmogelijk achter de waarheid te komen : elk zegt zijn vooisken en wilden wij alles neerschrijven wat ons verteld wordt, we zouden uren op uren mogen bezig zijn. Stippen we enkel aan dat de Leffinghenaars, de Slypenaars, ja zelfs de Middelkerkenaars, die naar de markt komen, er al zoo weinig van weten als wij zelve. Zij hebben hooren schieten en daarmee al ! In den namiddag, nochtans, vertelde ons een duitscher dat het de Engelsche schepen zwaren die geschoten hadden op hetgene nog overbleef van Westende-Baden, en bijzonderlijk op het *Hôtel Belle Vue*; dat de duitschers zeer veel gewonden hadden, doch geene dooden. (hm !)

Nog al wel volk op de markt. De boter gaat 3.60 tot 3.80 fr., de eieren en de groensels de prijs der verleden week.

Heden is weinig bijzonders aan te stippen : nog al wel kanongebulder van 's morgens rond den negenen tot het vallen van den avond; het optrekken rond 10 ure, in de richting van Middelkerke van een 25 tal kanonnen; het binnenbrengen van gekwetsten - en daarmee uit. De dagen volgen malkaar op, maar gelijken niet altijd op malkaar !

* * *

De duitschers richten in de kazern een bakkerij op, 40 m. breed op 40 lang; daar zullen ieder dag 16.000 brooden kunnen gebakken worden; ieder soldaat krijgt alle 2 dagen 3 pond brood.

Voor het bouwen dezer bakkerij moet de stad leveren : het hout, 30 duizend brikken en de zinken daken; daarenboven, per dag, 40 kub. meters hout voor het verwarmen der ovens.

Ook moet de stad zorgen voor slaping voor de "platkoppen" : nl. 80 bedden voor eenslapers, 800 matrassen en 2 wolle sargiën per matras. Daarbij moeten de duitsters eene "chieke" woning hebben voor 8 opperofficieren, en een zeker getal huizen, waar de centrale verwarming is ingericht.

* * *

In de eerste vergadering der burgemeesters ten stadhuize, was er door den duitschen Militär Polizeimeister verklaard geworden dat de paspoorten, aan de burgemeesters of hunne afgeveerdigden te verleen, geldig zouden zijn voor gansch den duur der bezetting. Nu, heden ging de ronk op de markt dat de paspoorten in kwestie niet meer geldig waren. Enkele burgemeesters gelukten erin, in de Kommandantur, nieuwe paspoorten te bekomen, doch andere, die ietwat later in den voormiddag het in loop zijnde gerucht hadden vernomen, konden niet meer bediend geraken en er werd hun gezegd dat zij om 3 ure (duitsche tijd) mochten terugkeeren. Alhoewel het uitdrukkelijk bevolen is aan de landbouwers en kooplieden, die naar de markt komen, de stad voor 1 ure (duitsche tijd) te verlaten, dachten twee

der nog in regel niet zijnde burgemeesters (Moere en Zande) wel te doen te wachten tot 3 ure en zich dan naar de Kommandantur te begeven. Zoo gezegd, zoo gedaan. - Om 3 ure terug naar de Kommandantur; daar werd hen gezegd dat de Militär Polizeimeister slechts om 5 ure (duitsche tijd) zou sprekelijk zijn. Men hield raad en oordeelende dat, moest er gewacht worden, men slechts zeer laat in den avond thuis zou geraken, besloot men van den nood eene deugd te maken en de kans te wagen met de oude paspoorten. Drie beenhouwers van Moere, evenwel, waren reeds van 's noens vertrokken met eenen voerman dezer gemeente die een bijzonder paspoort had.

Moerenaars en Zandenaars reden dus de Thouroutschensteenweg op. Een weinig voorbij de Hooge Barriere ontmoetten zij de kar met de 3 beenhouwers, waarvan hierboven sprake, en deze deden een teeken met de hand, hen dus aanwijzende dat zij verplicht waren geworden terug te keeren.

Men stoorde zich daar niet om, denkende dat de makkers aldus hadden gevaren omdat zij, in strijd met de duitsche bevelen, de burgemeester hunner gemeente hadden verlaten. Jamaar een weinig verder op den steenweg, aan de herberg "Het Rozeken" stond een officier, en rechts van de kalsijde, Oostendewaarts gedraaid, eenige karren.... en eene vette koe, opgeleid door M. Hendrik TRATSAERT, de welbekende Oostendsche beenhouwer, die het dier naar Leffinghe was gaan halen, zoo later vernomen werd. De officier vroeg de paspoorten die alle de datum van 23 November droegen. "Nicht gültig" (niet geldig), zei hij, en onze Moerenaars en Zandenaars kregen bevel eveneens op de rechterzijde der kalsijde plaats te nemen. De officier geweerdigde zich te verklaren dat men hen zou doorgelaten hebben hadden de paspoorten de dagteekening van den 26n November gekregen.

Korte ogenblikken daarna kreeg alleman bevel naar Oostende terug te keeren - en zoo kwam rond 5 ure van den avond (oostensche tijd) de volgende.... triomfantelijke stoet langs den Thouroutschensteenweg, de stad ingereden: vooraf, de officier en zijn ordonnans, beide te paard; daarna M. TRATSAERT met zijn vette koe, gevolgd door 2 karren van Zande, twee karren van Moere, eene driewielkar, 1 boerewagen, 3 andere voertuigen en een hondenkar voor den opsluit! Zo trok men langs de A. Pieterslaan, de Keizerskaai en de Kapellestraat naar de Kommandantur. Aan de brug der Kapellestraat kruiste de stoet eenen anderen triomfantelijken stoet, die van den oostkant der stad (Breedene, Clemskerke enz.) kwam.

De Kommandantur stond vol buitenmensen toen onze Moerenaars en Zandenaars daar aankwamen - 't waren mensen van andere gemeenten die eveneens aangehouden waren; ook de 3 beenhouwers van Moere waren daar. Al die mensen wachtten achter een nieuw paspoort. De beenhouwers wisten te vertellen dat men hen eerst eene boete van 15 frank elk had opgelegd, doch dat, met schoone spreken, de boet verminderd was geworden op 5 fr. per hoofd.

Wij laten thans het woord aan een der aangehouden personen :

"Ik mocht de eerste binnen. De Militär Polizeimeister bezag mijn paspoort, en "Wat, klonk het in het duitsch, buitenlieden die nog om 6 ure 's avonds in stad zijn - twee dagen gevang!" Ik wilde tegenspreken, doch vruchteloos : "twee dagen gevang" tierde hij opnieuw. De matroos, die bij mij stond, verstond Fransch en ik verklaarde hem de reden waarom wij zoo laat de stad hadden verlaten.

De Poliziemeister zegde daarop : " 5 fr. en gij verdient er 10 !" Met eene peerdoog was ik verlost... maar nu moest het paspoort nog in regel gebracht worden !

Om 6 1/2 ure stonden nog meer dan 100 menschen achter de nieuwe paspoorten te wachten, toen de burgemeesters geroepen werden. Op hunne paspoorten werd geschreven "Gültig für Monat Dezember" (geldig voor de maand December). Die 4 woorden hadden aan ieder van ons 5 fr. gekost - want allen moesten eene peerdoog lossen en beenhouwer DEPUYDT van Zande moest er zelfs twee leggen !

Wij waren algelijk blijde er nog zoo goedkoop van af gekomen te zijn en we haastten om den weg "naar huis toe" in te slaan. 't Was vrij laat in den avond toen wij te Moere aankwamen - want, op den weg, moesten wij alle oogenblikken uit den weg gaan voor de autos. Wij ontmoetten er op zijn minst 200, waaronder vele met gekwetsten !"

M. LIEBAERT, burgemeester van Oostende, kreeg deze avond het volgend bericht van den Kommandantur:

"De burgemeesters van het omliggende hebben heden eene menigte privatpersonen mede naar Oostende gebracht. Zulks is volstrekt niet toegelaten. Zulke personen krijgen hooge geldstraffen en er wordt hun verboden terug naar huis te keeren. In het vervolg zullen de plichtige burgemeesters aangehouden worden. Dit is hun mede te deelen."

M. LIEBAERT voldeed aan dit bevel.

Vrijdag 4e December. -

EENENVIJFTIGSTE DAG DER BEZETTING

Tamelijk kalme dag voor wat den oorlog betreft; wat het weder aangaat, wij krijgen tempeest uit het N.W. Heden werd uit zee niet geschoten; daarentegen werd er nog al wel "gebommeld" in 't Z. en in 't W.

Gansch den morgen komen uit de richting van Leffinghe en van Middelkerke, karren en autos met gekwetsten af. 3 groote en 10 kleine kanonnen trekken Leffinghewaarts op, terwijl een groot kanon, erg beschadigd van den kant van Middelkerke teruggebracht wordt.

Rond elf ure vliegt een Engelsch vliegtuig over de stad; vruchteloos wordt er op geschoten.

Deze noen kwamen elf karren met aardappelen, groenten enz. en een 60 tal peerden van den kant van Leffinghe af.

De 2 duitsche vliegmachienen die in het Poloplein lagen werden deze morgen door de duitschers uiteengenomen en naar de statie gevoerd. Het vliegmachien, dat Woensdag door een vliegtuig der Bondgenoten getroffen werd in zijn naphtebak, thans hersteld zijnde, werd eveneens naar de statie gevoerd.

* * *

De duitschers geneeren zich van langst om min. Niet tevreden hier en daar kleermakers- en schoenmakerswerkwinkels op te richten - o.a. bij M. Aug. REYNDERS, 86 Wellingtonstraat en in het nr. 146 der Euphrosina Beernaertstraat - hebben zij thans een soort van "café-chantant" gemaakt in de herberg van den heer Julien OLLIEUZ, hoek der A. Pieterslaan en Veldstraat. Deze morgen rond 10 ure,

waren ze daar lustig aan 't springen en aan 't dansen met oostendsche vrouwen, op de tonen van een accordéon !! 't Schijnt dat het daar, sedert eenigen tijd, elken dag hetzelfde spel is !

Een onzer vrienden, die zich bezig houdt met de werkloozen verhaalt ons dat het getal aanmerkelijk groot is te Oostende, maar dat de Duitschers evenwel nog al veel werklieden gebruiken, de eenen aan 7 fr. per dag in de stapelhuizen van nitraat voor het laden dezer koopwaar op waggons, de anderen aan 4.50 fr. per dag voor werken in de statie.

Wij vernemen dat er oneenigheid bestaat onder de Duitschers : de Badenaars, de Wurtembergers en de Beieren, die toebehooren aan de marine-infanterie, worden altijd in de voorlinie geplaatst en hebben aldus reeds zeer veel volk verloren, terwijl de grijze vesten (soldaten uit Noord-Duitschland) gespaard worden om de ijzerwegen te bewaken. De laatsten schijnen dan nog met de eerste te spotten. Zoo waren wij, deze namiddag, in een koffijhuis van stad, getuige van een krakeeltje tusschen zes grijze vesten, en een marine-infanterist: de grijze vesten trokken de moed der marine-infanterie in twijfel. Daarop schoot de zeesoldaat, een Beier van Augsburg, uit en : "Gaat dan zelve zien naar Nieupoort, zei hij. Ik ben zeeman en niet vervaard, nog van den schrikkelijksten storm niet ! Maar liever 100 zware stormen trotseeren, dan éénmaal in 't vuur voor Nieupoort te staan. 't Is er erger als de hel. Men zit in de loopgrachten tot over de knieën in het water, en heeft men het ongeluk, al ware 't maar den tip der neus buiten te steken, men is een vogel voor de kat. En dan, dit helsch kanonvuur uit zee. Woensdagavond, toen die 18 schepen onophoudelijk hunne ladingen schroot op onze loopgraven afzonden, dan had ik u eens willen zien, snoevers die gij zijt !" - De 6 snoevers zwegen en dropen af !

De infanterist verhaalde dat slechts een regiment (een Seebataljon) geteisterd werd door het kanonvuur van Woensdagavond : het had zijne kanonnen verlaten en was gevlucht. 's Anderendaags vond het zijne kanonnen onaangeroerd terug (hm, hm !).

Een 400 tal soldaten, allen jonge gasten, nemen bezit van het militair hospitaal.

Volgende plakbrief werd heden uitgehangen :

STAD OOSTENDE
Prijs der Levensmiddelen

Daar de stijgende schaarschheid der levensmiddelen en koopwaren, zekere personen zonder geweten kan aanzetten om de verhooging der prijzen te verwekken, brengt de Burgemeester ter kennis van de bevolking dat artikel 311 van het strafwetboek strengelijk zal toegepast worden op de uithongeraars der bevolking.

Dit artikel luit als volgt :

Artikel 311

De personen, die door eenige WELKDANIGE bedriegelijke middelen, de verhooging der prijzen der Eet en Koopwaren zullen veroorzaakt hebben, zullen gestraft worden met eene gevangzitting van een maand tot twee jaar en eene boete van 300 tot 10.000 frank.

*Gedaan ten Stadhuize van Oostende,
den 3 December 1914.*

De Burgemeester - Aug. LIEBAERT